

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 13. maj 2014
Kontor: Straffuldbyrðelseskontoret
Sagsbeh: Katrine Born Thodsen
Sagsnr.: 2014-0030-2122
Dok.: 1129883

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 837 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. april 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 837 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for reglerne for udgang, herunder hvornår indsatte kan få udgang, samt hvilke momenter der spiller ind ved afgørelsen af, om en indsat skal have udgang.”

Svar:

1. Reglerne om udgang fremgår bl.a. af straffuldbyrddelseslovens §§ 46-50 og af Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1125 af 15. september 2013 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen). Derudover er der fastsat nærmere retningslinjer for behandlingen af sager om udgang i vejledning nr. 9516 af 26. september 2013 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsvejledningen).

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst, at det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 46, stk. 1, at en indsat kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn. Tilladelse til udgang forudsætter, at der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil misbruge udgangstilladelsen, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod udgangstilladelsen.

Tilladelse til udgang kan bl.a. betinges af, at den indsatte under udgangen ledsages af personale fra institutionen, jf. straffuldbyrddelseslovens § 48.

Tilladelse kan gives til forskellige former for udgang, som omfatter udgang med henblik på at besøge bestemte nærstående personer mv., frigang til beskæftigelse og undervisning, udgang i form af udstationering, og udgang til særlige formål.

3. Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere oplyst, at vurderingen af, om der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil misbruge udgangstilladelsen, baseres på den indsattes aktuelle forhold og forhold under eventuel tidligere afsoning. Ved vurderingen skal det bl.a. tillægges særlig vægt, hvis den indsatte er dømt for farlig kriminalitet og ikke har været løsladt i tiden mellem dom og strafudståelse, er undvejet under strafudståelsen eller har forsøgt herpå, har begået strafbart forhold under strafudståelsen eller har begået hyppig kriminalitet. Den indsattes forhold

til euforiserende stoffer tillægges også særlig vægt, ligesom det tillægges særlig vægt, hvis den indsatte skal udvises af landet ved løsladelsen.

4. Særligt for så vidt angår hensynet til retshåndhævelsen har direktoratet som eksempel herpå nævnt tilfælde, hvor en indsat, der er dømt for alvorlig kriminalitet, ønsker udgangstilladelse til en optræden, hvorved den pågældende i særlig grad kommer i offentlighedens søgelys, eller til bestemte steder, hvor hensynet til at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen klart tilsiger, at den indsatte ikke bør kunne komme på det pågældende tidspunkt. Hensynet til retshåndhævelsen kan endvidere isoleret set tale imod, at indsatte, der er idømt længere straf for alvorlig kriminalitet, får tilladelse til udgang, før en vis del af straffen er udstået.

5. Om de forskellige former for udgang har direktoratet bl.a. oplyst, at udgang til at besøge bestemte nærstående personer typisk vil finde sted som weekendudgang hver tredje uge.

Spørgsmålet om, hvornår en indsat kan få tilladelse til første udgang til at besøge nærtstående personer, afhænger bl.a. af straffens længde, om straffen afsones i åbent eller lukket fængsel, og om den indsatte har været på fri fod mellem dommen og afsoningen.

Helt generelt kan det oplyses, at en indsat i en åben institution som udgangspunkt kan få første udgang efter 30 dage i institutionen, men hvis den indsatte afsoner en dom på 2 år og 6 måneders fængsel eller derover og har den pågældende ikke været på fri fod mellem domfældelsen og indsættelsen i institutionen, kan udgang dog som udgangspunkt først gives, når en sjettedel af straffetiden er udstået.

For indsatte i lukkede institutioner kan det helt generelt oplyses, at en indsat, der afsoner en dom på mindre end 5 års fængsel, som udgangspunkt kan få første udgang, når en fjerdedel af straffetiden er udstået. Afsoner den indsatte på en lukket institution en dom på mellem 5 og 8 års fængsel, kan den indsatte som udgangspunkt få første ledsagede udgang, når en fjerdedel af straffetiden er udstået, og første uledsagede udgang, når en tredjedel af straffetiden er udstået. Afsoner den indsatte en dom på 8 års fængsel eller derover, kan den indsatte som udgangspunkt få første ledsagede udgang, når en tredjedel af straffetiden er udstået, og første uledsagede udgang, når halvdelen af straffetiden er udstået.

Reglerne er i øvrigt udformet sådan, at de indsatte som led i en udslusning kan få udgang i videre omfang, når de nærmer sig løsladelsestidspunktet.

Tidsfristerne kan endvidere fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder i den konkrete sag. Særlige omstændigheder, der kan bevirke, at en indsat eksempelvis kan få tilladelse til uledsaget udgang på et tidligere tidspunkt, kan f.eks. være tilfælde, hvor familiemæssige eller helbreds-mæssige hensyn taler herfor, samt tilfælde, hvor der er behov for at kunne gennemføre et længere uddannelses- eller behandlingsforløb, end der ellers ville være mulighed for. Der kan også være tale om tilfælde, hvor der hos den indsatte er sket en ikke uvæsentlig holdnings- og adfærdsændring i forhold til misbrug, kriminalitet m.v.

6. Udgang i form af frigang kan gives med henblik på beskæftigelse hos arbejdsgiver eller deltagelse i undervisning, navnlig i tilfælde hvor der er behov for en arbejdsstræning eller undervisning, som mest hensigtsmæssigt gives uden for institutionen. Tilsvarende gælder, hvor en sådan frigangs-ordning i øvrigt må anses for formålstjenlig med henblik på at formidle overgangen til løsladelsen.

Frigang til beskæftigelse skal normalt ske i den sidste del af opholdstiden – eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke – og kan som udgangspunkt ikke gives for længere tid end 3 måneder. Frigang til deltagelse i undervisning skal ske i så nær tilslutning til løsladelsen som muligt – eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke – men kan godt gives for et længere tidsrum end det nævnte.

Frigang kan endvidere gives, hvis der foreligger et særligt godt arbejdsstilbud, der ellers ville forspildes, eller hvor det på grund af særlige omstændigheder vil være af væsentlig betydning for den pågældendes resocialisering. Frigang skal i sådanne tilfælde normalt ske i den sidste del af opholdstiden – eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke – og kan som udgangspunkt ikke gives for længere tid end 3 måneder.

Herudover kan frigang gives til deltagelse i tilrettelagte, skemalagte fritidsaktiviteter, hvis den indsatte deltagelse heri er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn. Frigang til sådanne fritidsaktiviteter skal normalt ske i den sidste del af opholdstiden – eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke – og kan som udgangspunkt ikke gives for længere tid end 6 måneder og oftere end 2 gange ugentligt.

Frigang kan endelig undtagelsesvis gives med henblik på beskæftigelse i egen virksomhed.

Under frigangen skal den indsatte som udgangspunkt tilbringe fritiden i institutionen eller i det arresthus (Københavns Fængsler), som er nærmest ved arbejds- eller kursusstedet m.v.

7. Udgang i form af udstationering kan gives i de tilfælde, hvor der ville kunne gives frigang (bortset fra frigang til deltagelse i fritidsaktiviteter), men hvor udgangen af praktiske grunde ikke kan gennemføres som frigang, eller det skønnes formålstjenligt, at frigang gennemføres som udstationering.

Udstationering skal normalt ske i den sidste del af opholdstiden – eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke – og kan som udgangspunkt gives i indtil 4 uger eller, når særlige omstændigheder taler derfor, i indtil 3 måneder.

Under visse omstændigheder kan udstationering gives i længere tid, f.eks. kan indsatte i et åbent fængsel udstationeres op til et år for at fastholde effekten af en gennemgået behandling mod misbrug.

Udgang som udstationering kan bl.a. ske til kriminalforsorgens pensioner.

Derudover kan indsatte, der opfylder de tidsmæssige betingelser for udgang, udstationeres til egen bopæl med fodlænke, når det findes formålstjenligt af hensyn til den indsatte familieforhold, afsoningsforløb eller resocialisering. Udstationering til egen bopæl med fodlænke kan som udgangspunkt tidligst gives, når en tredjedel af straffetiden er udstået, og i et tidsrum af højst 6 måneder op til løsladelsestidspunktet, eventuelt i forlængelse af en udstationering til en pension eller lignende.

Endelig kan en indsat få tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke i forbindelse med frigang, hvis den pågældende af geografiske årsager ikke kan gennemføre frigangen, fordi det ikke er muligt at tilbringe fritiden i en institution tæt ved arbejds- eller kursusstedet. En sådan udstationering følger de tidsmæssige betingelser for frigang og kan tilsvarende gives i et tidsrum af højst 6 måneder op til løsladelsestidspunktet.

8. Tilladelse til udgang til særlige formål kan f.eks. gives til at besøge en nærstående person, der er alvorligt syg, til at være til stede ved en nærstående persons begravelse eller til en lægeundersøgelse eller anden behandling, der ikke hensigtsmæssigt kan finde sted i institutionen. Der er ingen tidsmæssige betingelser forbundet med sådanne udgange.

Indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover kan endvidere få udgang med henblik på f.eks. at besøge nærstående personer ved vigtige familiebegivenheder eller for at fremskaffe arbejde i forbindelse med løsladelsen.